

ФІЛОСОФІЯ

УДК 140.8

М. Ю. Зелінський, канд. філос. наук, доц.,
Л. П. Саракун, канд. філос. наук, доц.

КОСМОПОЛІТИЗМ У СУЧАСНІЙ СВІТОГЛЯДНІЙ МАТРИЦІ СВИТОУСТРОЮ

У статті розглядається дискусійна проблема визначення статусу космополітичного світогляду в матриці сучасного світоустрою. Розкривається співвідношення понять "космополітизм", "космополітизація", "постнаціональність", "транснаціональність".

Ключові слова: світогляд, космополітизм, глобалізація, матриця, світоустрій.

Соціально-культурна трансформація передбачає зміни не тільки в економічній сфері, але й у формуванні світоглядних орієнтирів, які обумовлені низкою факторів і закономірностей функціонування перехідного соціуму. Дослідження і виявлення таких закономірностей дозволяє осмислити зміни у світоглядному полі суспільства, а вивільнена соціальна енергія знайде своє застосування у вирі сьогодення.

Щоб глибше зрозуміти природу і зміст світоглядних орієнтирів особистості важливо звернутися до методологічного потенціалу концепту цінностей (М. Вебер, В. Дільтей, Г. Ріккерт), їх динаміки у дискурсі модернізації і трансформації суспільства, культури й моралі особистості (У. Бек, М. Кастельс, Х. Ортега-і-Гассет, Е. Тоффлер, Е. Фромм, М. Хайдеггер, О. Шпенглер).

Серед українських дослідників до проблем особистості, динаміки її світоглядних орієнтацій зверталися В. Андрущенко, А. Бичко, Є. Бирицький, В. Кремьон, С. Кримський, В. Огнев'юк, М. Попович, М. Степико, В. Шинкарук. Зміна ціннісних орієнтацій сучасної людини, світоглядних основ суспільно-політичних і культурних процесів репрезентовані також у працях В. Воловика, Є. Головахи, В. Заблоцького, В. Загороднюка, Л. Кривеги, М. Шульги та ін.

У працях Н. Менчинської та Т. Мухіної акцентується увага на тому, що світогляд, будучи системоутворюючим компонентом структури особистості, водночас пов'язаний з такими особистісними підструктурами як спрямованість людини і її інтелектуальна сфера. Однак його сутність не зводиться до названих підструктур: він інтегрує їх у собі.

Світогляд і світоглядна орієнтація характеризуються широким рівнем інтегративності своїх підсистем – пізнавальної, аксіологічної, праксеологічної. Пізнавальні його елементи (уявлення, знання, ідеї) перебувають у діалектичному взаємовідношенні з всією світоглядною макроструктурою як частина і ціле. Вони позначені власними незалежними характеристиками і водночас несуть на собі відбиток цілого.

Процеси трансформації прискорюють виникнення нового способу організації соціального життя, що у теоретичному плані призводить до формування нового світоглядного конструкту, виникнення якого ускладнює діалектику загальнолюдського, національного та індивідуального в оцінно-пояснювальній, орієнтаційно-інтегративній і мотиваційно-спонукальній підсистемах світогляду на всіх рівнях його репрезентації.

Світоглядна проблематика у цей період доповнюється проблемою ідентичності та маргінальності. Усі дослідники процесу формування світоглядних засад особистості все наполегливіше застерігають не тільки від кризи ідентичності, а й від антропологічної кризи. Загроза останньої вбачається у деструктивному ставленні людини до світу природи, а в більш загальному вимірі – у деформації ціннісного світу людини, що знаходить прояв у девальвації утилітарних цінностей і

смислів у світогляді людини, у ціннісній аномії, цинізмі, переважанні споживацьких орієнтацій над творчо продуктивними [12, с. 46].

В історичній ґенезі світоглядних орієнтацій існує тенденція звільнення людини від жорсткої регламентації її життєдіяльності спільнотою, що поглинала індивідуальність та зумовлювала стереотипність її життєвого шляху. Ставши незалежною, Україна, на думку В. Кременя, лише в загальних рисах визначила, куди йти, і ще менше – як це робити, адже "не створені світоглядні засади суспільного розвитку" [6].

Етап трансформації, який визначає напрям розвитку українського соціуму, розвиває усталені уявлення про взаємодію людини, природи, суспільства, породжує цілий спектр нових форм міжособистісних взаємодій, котрі не тільки відкривають нові шанси і можливості, але й підвищують ступінь ризиків у перехідному суспільстві, яке вимагає від людини бути успішною в усіх сферах життєдіяльності.

Ми ж убачаємо, що корінь вирішення зазначених проблем знаходиться у площині зміни світогляду. Адже будь-яке співтовариство "збірне" і відтворюється на певній матриці. Важливим її зрізом є когнітивна структура – система засобів пізнання реальності та інструментів суспільної свідомості й обміну інформацією (мова, значущі факти, теоретичні уявлення, методи, міра, логіка та ін.). На думку Ю. Бека, щоб зрозуміти дух сучасної епохи потрібно змінити панівний технократичний світогляд на космополітичний і відтворити принципово іншу картину світоустрою третього тисячоліття. Останній дозволяє на основі якісно нової картини світу усвідомити напрям і зміст нового етапу в розвитку людини і суспільства. При виконанні такої місії він стає науковим світоглядом для нової доби соціального розвитку планетарної системи [3, с. 12].

З вищевказаного випливає, що основу наукової картини світу в XXI ст. має складати усвідомлення нового образу життєустрою планетарної спільноти – планетарного соціального організму. Глобалізація невідворотно введе на цей організаційний рівень устрою світу. Звідси випливає необхідність вивчати цей рівень та його складові (людину і суспільство) і передовсім провідні тенденції його становлення (становлення онтологічної, інформаційної й організаційної єдності планетарної спільноти).

Нині поступово стираються кордони між державами, переосмислюються поняття "громадянства" та "держави". Зв'язки громадян із національними державами стають слабшими, а європейська спільнота поступово, але впевнено перетворюється на космополітичне суспільство зі спільним європейським громадянством. Про це переконливо свідчить текст Договору про Європейський Союз, де зазначено, що "будь-який громадянин країни-члена ЄС є одночасно громадянином Союзу" [13, с. 68]. Офіційно вже єдина "Велика Європа" розпочинає активно формувати у населення загальноєвропейську наднаціональну свідомість та ідентичність.

Процес розвитку та розширення Єдиної Європи вже не спинити. Раніше уніфікованому європейському суспільству можна було протиставляти ісламські держави Сходу, що зберегли свою національну та культурну ідентичність. Сьогодні ж, у силу різних причин, мусульманська Туреччина має намір стати наступним членом ЄС. Іншим прикладом активного поширення космополітичних поглядів є, заснована 1953 року в США, всесвітня організація WorldServiceAuthority, що видає документ під назвою "Паспорт громадянина світу" [10, с. 39]. Очевидно, що питання космополітизму, заснованого на ідеї формування "світового громадянства" набуває сьогодні нової та посиленої актуальності у зв'язку з процесами глобалізації.

В останні роки зарубіжні та українські дослідники намагаються обґрунтувати тезу про те, що космополітизм стає світоглядно-ідеологічною платформою розвитку суспільства, а провідною є тенденція становлення онтологічної єдності планетарної спільноти [2;3], яка кількісно змінює морфологію планетарного світу в бік укрупнення організаційних структур (Південноамериканський Союз, Євразійський Економічний Союз, Європейський Союз та ін.), а якісно – завдяки зміні властивостей структури, що від стану осередку (утвореного сукупністю окремих національних держав) переходить до стану мережовості.

Атрактором становлення онтологічної єдності планетарної спільноти є Світовий ринок, що завдяки своїм компонентам (ринку товарів, послуг, капіталу, технологій, інформації, трудової міграції) сформує протягом XXI ст. нові зони економічного розвитку. Мова йде про структури геополітичного походження, що претендують на особливий статус у політико-економічному просторі планети.

Параметрами управління (порядку) онтологічним розвитком структури Світового суспільства є, на думку Ю. Бех, соціальні мережі Інтернет, Facebook, LinkedIn, Vkontakte, Твітер, нові форми радіозв'язку – від голосового повідомлення мобільного телефону до SMS/ Wi-Fi й WiMax та ін. Це означає, що сьогодні ще не уявляється повною мірою структура й обсяг параметрів порядку, завдяки яким можна впливати на структуру й властивості мережевого суспільства. Бурхливий розвиток ІТ-технологій ще не завершився і не увесь інструментарій інформаційної доби реалізовано [3, с. 14].

Тенденція становлення інформаційної єдності планетарної спільноти полягає у переході від локально замкнених інформаційних обмінів до створення універсального суспільства знань, завдяки інформаційному обміну смислами, у якому беруть участь людина і суспільство. Атрактором формування означеної тенденції є соціальні комунікації. Вони забезпечують соціальну взаємодію людей між собою. Мова Інтернету нині є найвпливовішим засобом організаційного мислення й організаційної поведінки.

Як зазначають українські дослідники феномена космополітизму, тенденція становлення організаційної єдності планетарної спільноти полягає у переході від діючих національних систем державного управління до становлення органічної системи Світової влади (недержавної, законодавчої, виконавчої, судової). Головним виконавчим органом Світової держави на демократичних засадах постає Світовий уряд, на думку Ю. Бех, – єдина нормативно-правова система у формі загальноцивілізаційних цінностей, моралі та Світового права. Демократія у цьому контексті є параметром порядку нового світоустрою. Вона забезпечує розподіл Світової влади в організаційній матриці планетарного життя [3]. Зворотним боком за таких умов загострюється проблема переусвідомлення у контексті глобалістики

явищ свободи й волі людини. Кінцевим продуктом є організоване суспільство (В. Андрущенко) [1], у якому раціонально розподілена Світова влада. Специфіка цього розподілу полягає у тому, що в новому розподілі Світової влади, на рівні зі Світовою державою бере участь світове громадянське суспільство.

Ризики сучасного суспільства за своєю внутрішньою логікою транснаціональні. Спроби їх виключити ведуть до розв'язання масштабних конфліктів і розгортання глобальних суперечностей. Космополітичний світогляд дозволить проаналізувати взаємозалежність не тільки між державами, а й між іншими акторами – причому на різних рівнях. Більше того, дасть можливість пролити додаткове світло на випадки глобальної ("глокальної") несправедливості [2, с. 25].

Якщо зосередитися на аналітико-емпіричному космополітизмі або на демонстрації того, що в світі без кордонів космополітичний підхід потрібний з точки зору епістемології, відкривається нове поле для досліджень і полеміки, а саме – космополітичні реалії початку XXI століття. Це вимагає не тільки розробки нових категорій, а й перегляду основ соціальної та політичної теорії. Виклик полягає в тому, щоб виробити новий "синтаксис", а саме – "синтаксис" космополітичної дійсності.

Космополітичний світогляд необхідний як попередня умова вивчення процесу подолання кордонів, який пробуджує неонаціональний рефлекс, що змушує знову вибудовувати огорожі й бар'єри. Питання "чому" і "навіщо", які переслідують інертні народи, можуть знайти відповідь тільки в умовах взаємодії і співпраці. Однак космополітичний реалізм включає також і чутливість до непохитності й суворості, жаху, злоби й повної нелюдяності, які розповсюджуються, коли кордони між "нами" і "ними" втрачають виразність. Як зазначає У. Бек, "в епоху Першої модерності космополітизм розумівся лише розумом, але не в якості життєвого досвіду. Націоналізм же, навпаки, володів серцями людей". Далі він стверджує, що "в умовах Другої модерності ця двоїстість сприйняття виявляється перевернутою. Космополітизмом пронизане повсякденне життя у своїх побутових проявах; але націоналістичні поняття продовжують як і раніше відвідувати голови людей, не кажучи вже про їхню присутність в теоріях і дослідницькій практиці суспільних наук" [2, с. 26].

Орієнтуючись на різницю між філософією і практикою, У. Бек показує відмінність між космополітизмом і космополітизацією. Таке розрізнення призводить до заперечення тези, ніби космополітизм – це свідомий і добровільний вибір, причому нерідко зроблений елітою. Поняття "космополітизація" покликане привернути увагу до того, що прийняття космополітизму є також, і навіть перш за все, результат вимушеного вибору або побічний наслідок неусвідомлених рішень. Вибір статусу "чужака" або "негромадянина", як правило, не буває добровільним. Його набувають в силу гострої потреби, внаслідок політичних репресій або загрози голоду. В інших випадках космополітизм перетинає кордони подібно "безбілетникам", як непередбачений наслідок ринкової суєти: у людей розвивається смак до особливого типу популярної музики або китайської чи індійської кухні. Вони можуть реагувати на глобальні ризики, інвестуючи гроші в країни, де політика краще узгоджується з неоліберальним ідеалом підпорядкування імперативів глобального ринку. У цьому сенсі "поширення космополітизму" має на увазі космополітизм латентний, неусвідомлений, пасивний, який позначається на дійсності як побічний ефект від світової торгівлі або таких глобальних загроз, як зміна клімату, тероризм або фінансові кризи. "Індивідуальне існування" людини стає частиною

іншого світу, інших культур, релігій, історій і глобальних взаємних залежностей, хоча вона не розуміє або відкрито не бажає цього. Такий "побутовий" космополітизм розуміється як "тривіальний", що не заслуговує на обговорення і навіть є сумнівним [8].

Твердження, ніби космополітизм мігрантів і меншин, неусвідомлений чи напівусвідомлений, вимушений космополітизм всезагального виробництва й споживання, глобальних рухів і цивілізаційних ризиків просочується у світ національних держав "знизу", видозмінюючи їх зсередини не є суперечливим. Оскільки реально існуючий космополітизм – це космополітизм деформований. Його створюють ті, у кого мало шансів ідентифікувати себе з чимось більш піднесеним, ніж те, що прямо диктується їх життєвими обставинами. Рішення вступити в політичну сферу, яка була б ширше локальної, іноді приймається на дозвіллі, але частіше обумовлено об'єктивними обставинами. Тобто, космополітизм у кантівському сенсі, як зауважує російський дослідник А. Кузнецов, передбачає щось активне, а саме – впорядкування світу [8]. Космополітизація, навпаки, зосереджує нашу увагу на неконтрольованих подіях, що відбуваються з нами. У результаті справа зводиться до насадження думки, ніби глобалізація – лихо людства; звідси стремління виставити себе в ролі жертви, яка страждає від дій Сполучених Штатів або Заходу в цілому, а також капіталізму, неолібералізму й так далі. Виникає парадоксальне відчуття, ніби кожен в якомусь сенсі причетний на долю меншин яким загрожує знищення. Навіть представникам більшості здається, ніби вони стали чужинцями і вигнанцями на власній землі [2].

Причина в тому, що всі спільноти й культури відчувають, що їм протистоять інші – більш сильні. За таких відчуттів, їм навряд чи вдасться зберегти власну спадщину. При погляді з Півдня і Сходу домінує Захід. При погляді з Парижа панує Америка. Але що ми бачимо, відправившись в Сполучені Штати? Ми бачимо меншини, що відображають всю різноманітність світу, яким всім без винятку потрібно відстоювати свої традиційні переваги.

Немає сумніву, що космополітизм деформований (У. Бек). Та обставина, що реально існуючий космополітизм не є щось досягнуте в боротьбі, що його не вибирають, що він не приходить у світ разом з прогресом, відображаючи моральний авторитет Просвітництва, а є щось спотворене і профановане, закамфльоване багатьма побічними ефектами, – це важлива і принципова риса космополітичного реалізму. Недеформований космополітизм, навпаки, виходить з відчуття причетності до великого загальнолюдського цивілізаційного експерименту – з власною мовою і культурними символами, а також з особливими засобами протистояння глобальним загрозам – отже, з відчуття вкладу, який він сам вносить в світову культуру.

Якщо дійсність наскрізь пронизана космополітизмом, то мислення і свідомість приховують від людини, що уявний світ національних держав не відповідає реальності. Наукова критика ірреальності національного передбачає космополітичний світогляд і його методологічне обґрунтування. Космополітизм спростовує ідею про те, що солідарність концептуальна виключно в межах національної держави. У космополітизмі розкривається постнаціональність, транснаціональність і глобальність. Аналогічний підхід знаходимо в соціології, яка зазначає про неготовність і нездатність національного товариства відповідати вимогам і ризикам глобалізованої сучасності. Під впливом сучасних тенденцій національне втрачає свої первинні риси і значення, і вимагає свого нового усвідомлення. На відміну від традиційної ідентичності, космополітична ідентичність акцентує не на відмінності

(яка не скасовується), а на способах взаємодії відмінностей – принципах не виключення, а включення.

Яка ж різниця між космополітизацією і космополітичним світоглядом? Це складне питання, до якого можна підходити з різних боків. Коротко на нього можна відповісти так: вимушена асиміляція культур не є чимось новим для історії. Навпаки, вона для неї звичне явище. Досить згадати про хіжацькі й завойовницькі походи, масові міграції, світові війни, насильницькі репатріації та переселення. Світовий ринок завжди потребував змішування народів, і, як показують "відкриття" Японії та Китаю у ХІХ столітті, ринок нав'язував його силою, якщо того вимагали обставини. Капітал стирає всі національні кордони і переплітає "вітчизняне" з "іноземним". Новим є не саме їх вимушене змішування, а знання про нього, його свідоме політичне підтвердження, відображення і визнання світовою громадськістю за допомогою ЗМІ, в новинах і світових рухах за права жінок і меншин. Це усвідомлення, одночасно соціальне і суспільно-наукове, робить космополітичний підхід ключовим концептом і головною темою глобалізованого світу [2, с. 30].

Таким чином, важливо не тільки відрізнити космополітичний світогляд від космополітизації, але й бачити відмінність між цим процесом і інституційним космополітизмом. За яких умов, в яких межах і ким саме певні принципи космополітизму так чи інакше впроваджуються в практику, що стає тим самим реальністю? У систематичному ключі це питання може бути поставлене й вирішене в рамках теорії "глобального суспільного ризику". У міру зростаючого визнання ризиків, викликаних глобальною взаємозалежністю, міцніше і спонукання прийти до космополітичних варіантів відповіді на них, виникають відповідні можливості – як і опір її реалізації, що пов'язане, зокрема, з екологічною політикою та захистом прав людини.

Космополітизм орієнтується на світ і вважає любов до націй за перешкоду на шляху визнання свободи і рівності для всіх. Космополіти часто нехтують роллю національної держави, яка надає права людині на своїй території, і недооцінюють роль національної ідентичності, яка забезпечує почуття солідарності й спільної мети. На наш погляд, дотримання космополітичної позиції не означає зречення від національної ідентичності, це скоріше додавання до неї космополітичного пласта. Адже, активно підтримуючи принципи свободи і рівності для всіх, національна ідентичність могла б бути сумісною з космополітизмом, оскільки він має потенціал зміцнювати національну ідентичність і культуру, активно сприяючи різним способам "буття у світі".

Виникнення космополітичного світовідчуття викликано нівелюванням національно забарвлених цінностей і засвоєнням індивідом цінностей різних локальних культур. Його світовідчуття стає зібраним з безлічі розрізаних, засвоєних тільки ним одним принципів. В даному випадку характер такого поєднання, що забезпечує світовідчуття космополіта, слід назвати універсальним, бо воно втратило свою опосередкованість і тепер вимірюється масштабами глобалізованого світу [5].

Терміни "космополітизм" та "універсальність" часто використовуються дослідниками в одному смислового контексті, оскільки однаковою мірою характеризують процеси, що відбуваються в сучасному світі. Д. Несбіт і П. Ебурдін у книзі "Що нас чекає в 90-ті роки? Мегатенденції: Рік 2000", присвячуючи окрему главу проблемі універсального способу життя і культурному націоналізму, що протистоїть йому, розпочинають висловлювання про те, що світ все більше й більше стає космополітичним, і ми всі впливаємо один на одного" [9, с. 135]. Співзвучні в смислового контексті слова

Ю. Кристевої: "Як прихильник космополітизму Просвітництва, я щиро вірю: якщо у Європи є майбутнє – воно немислимо без духу універсалізму. Ми повинні подолати національні кордони як архаїзм, поважаючи при цьому національні особливості" [7].

Механізми універсалізації культури в процесі глобалізації призводять до поєднання різноманіття в єдиному. Спочатку поняття "космополіт" характеризували через нестачу або відсутність ідеї патріотизму, національної приналежності, почуття батьківщини та ін. Можна погодитися з думкою В. Діанової, яка у доповіді на міжнародній конференції "Мистецтво і цивілізаційна ідентичність (Досвід функціонального аналізу кризових ситуацій в мистецтві і соціумі)" наголосила на тому, що поняття "космополіт" доцільно визначати, виходячи з наявності й повноти поєднання цінностей різних культур, національних традицій, різноманітних регіональних просторів [4, с. 11]. Тим самим космополіт постає як суб'єкт, що поєднує у своєму світовідчутті безліч людських вимірів і тим самим здатний зрозуміти індивідуальну своєрідність тих, хто вважав за краще зберегти свою національну або етнічну самобутність.

Космополітизм – це можливість формування в нових умовах нової ідентичності, це відповідь на мінливий світ. У. Бек пише, що ми не знаємо, як буде розвиватися далі людство: чи будуть набирати силу процеси інтеграції, взаємодії і усвідомлення взаємозалежності людей, або ж посиляться опір глобалізаційним процесам і саме він задасть тон подальшому розвитку культури. Залежно від цих можливих сценаріїв і будуть складатися оцінки досліджуваного нами феномена – космополітизму.

Список використаних джерел

1. Андрущенко В.П. Організоване суспільство: проблема організації та суспільної самоорганізації в період радикальних трансформацій в Україні на рубежі століть: досвід соціально-філософського аналізу / В.П. Андрущенко. – К. ТОВ "Атлант ЮЕМСі", 2006. – 498 с.
2. Бек У. Космополитическое мировоззрение. – М.: Центр исследований постиндустриального общества, 2008. – 336 с.
3. Бех Ю. Космополітизм як світоглядно-ідеологічна платформа розбудови освіти XXI століття / Юлія Бех // Вища освіта України. Теоретичний та науково-методологічний часопис, 2015. – № 4(59). – С. 11–16.
4. Дианова В. М. Космополитизм в эпоху глобализации / В.М. Дианова // Вопросы культурологии, 2007. – № 1. – С. 8–12.
5. Загрішук І.Д. Космополітизм і маргінальність у національній культурі: автореф. дис. ... д-ра філософ. Наук: 09.00.04 / І.Д. Загрішук; Харк. нац. пед. ун-т імя Г.С. Сковороди. – Х., 2010. – 36 с.
6. Кремень В. Політична стратегія України. Порівняльні перспективи Віче. – 1994. – № 6. – С. 12–15.
7. Кристева Ю. Чуждые сами себе: мечта об исключительности // Керни Р. Диалоги. – С. 17–18.
8. Кузнецов А.М. Глобализация или космополитизация: об одном дискурсе современной западноевропейской социологии / А.М. Кузнецов // СОЦИС, 2014. – № 12. – С. 12–20.
9. Нэсбит Д., Эбурдин П. Что нас ждет в 90-е годы? Мегатенденции: Год 2000. Десять новых направлений на 90-е годы / Д. Нэсбит, П.Эбурдин. – М., 1992. – С. 130–156.
10. Подаєнко Ю.Л. Космополітизм в політологічній теорії / Ю.Л. Подаєнко // Наукові праці, 2009. – Т. 110. – Вип. 97. – С. 39–44.
11. Формування особистості в умовах транзиту: монографія / В.Д. Гвоздецький, М.Ю. Зелінський, М.Г. Кітов, Н.А. Шип та інші. – К.: МП "Леся", 2015. – 360 с.
12. Хайрулліна Ю.О. Світоглядна культура особистості: структурно-функціональний аналіз: монографія / Ю.О. Хайрулліна; Мін-во освіти і науки, молоді і спорту України, Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 235 с.
13. Этнические и региональные конфликты в Евразии: в 3 кн.: Кн. 3 Международный опыт разрешения этнических конфликтов / Общ. ред. Б. Колпитерс, Э. Ремакль, А. Зверев. – М.: Издательство "Весь Мир". 1997. – 304 с.

Надійшла до редколегії 10.05.16

Н.Е. Зелинский, Л.П. Саракун

КОСМОПОЛИТИЗМ В СОВРЕМЕННОЙ МИРОВОЗРЕНЧЕСКОЙ МАТРИЦЕ МИРОУСТРОЙСТВА

В статье рассматривается дискуссионная проблема определения статуса космополитического мировоззрения в матрице современного мироустройства. Раскрывается соотношение понятий "космополитизм", "космополитизация", "постнациональность".

Ключевые слова: мировоззрение, космополитизм, глобализация, матрица, мироустройство.

N.E. Zelinsky, L.P. Sarakun

COSMOPOLITANISM IN CONTEMPORARY WORLDVIEW MATRIX WORLD ORDER

The article discusses the problem of determining the status of the discussion of the cosmopolitan outlook in a matrix of the modern world. Reveals the relationship between the concepts "cosmopolitanism", "cosmopolitanization", "post-national", "transnational".

Key words: world, cosmopolitanism, globalization, matrix world order.